

Spørgsmål nr. 7:

”Hvorledes uddannes politiet i de særlige retslige og disciplinære forhold, der gælder deres virke, og i hvilket omfang vurderer politiet, at politiets disciplin og kommandostruktur kan fungere uden særlig straffelov?”

Svar:

Spørgsmålet har været forelagt Justitsministeriet, som i anledning af spørgsmålet har indhentet en udtalelse fra Rigspolitichefen, der har oplyst følgende:

”Rigspolitiet har oplyst, at ansatte i den egentlige politistyrke er ansat som tjenestemænd. Disciplinærsager mod polititjenestemænd bliver således behandlet efter reglerne i tjenestemandsløvgivningen, suppleret med udfyldende bestemmelser, som er udarbejdet af Rigspolitiet.

Der er i retsplejelovens kapitel 93 b fastsat særlige bestemmelser om behandlingen af klager over politipersonalet. I retsplejelovens kapitel 93 c er der fastsat særlige bestemmelser om behandlingen af straffesager mod politipersonale. I disse regler bestemmes det bl.a., at straffesager mod politipersonalet for forhold begået i tjenesten behandles af den regionale statsadvokat, og ikke som for andre lovovertrædere vedkommende af den stedlige politimester (politidirektøren i København).

Politipersonalet er undergivet den almindelige ”civile” straffeløvgivning, og der er ikke i lovgivningen særlige straffebestemmelser vedrørende polititjenestemænd.

Politipersonalet er således i disciplinær henseende ligestillet med andre statstjenestemænd, og polititjenestemænd er undergivet den almindelige straffeløvgivning.

Politipersonalet får både på grunduddannelsen og i videre- og efteruddannelsen en omfattende undervisning i de centrale regelsæt.”

Af betænkning nr. 1435 om den militære straffelov, retsplejelov og disciplinarlov kapitel 11, fremgår blandt andet, at sikkerheden for, at en ordre følges nøjagtigt, er en grundlæggende forudsætning for, at forsvaret i den konkrete situation kan løse dets opgaver forsvarligt. Brud på disciplinen vil efter omstændighederne kunne få – eller indebære risiko for – alvorlige følger og i værste fald medføre tab af menneskeliv og materiel samt overgreb på grundlæggende

værdier. En hurtig og effektiv indskriden over for pligtforsømmelser i form af sanktioner kan efter omstændighederne være nødvendig for at markere – både over for den pågældende selv og i forhold til det øvrige personel – at den konkrete adfærd er uacceptabel og har konsekvenser. Dette gælder ikke blot i forbindelse med løsning af internationale opgaver, hvor sådanne situationer umiddelbart kan være endog meget alvorlige, men også under tjeneste i Danmark.

Netop for at sikre disciplinen i den ultimative situation er det nødvendigt, at denne indarbejdes hos den enkelte fra begyndelsen af tjenesten i forsvaret.

Der peges endvidere på, at udvalget bag betænkningen ikke har fundet, at straffelovens almindelige bestemmelser, især §§ 156 og 157 bør erstatte den militære straffelovs regler. Blandt andet har udvalget lagt vægt på, at der netop i den militære straffelov sker en beskrivelse af de centrale militære pligter, ligesom udvalget ikke finder det utvivlsomt, om værnepligtigt personel kan antages at være omfattet af straffelovens §§ 156 og 157, der forudsætter, at den pågældende ”virker i offentlig tjeneste eller hverv”.

Kun et enkelt medlem (ud af 18, betænkningens side 251) har ud fra en principiel holdning fundet, at militær straffelov bør afskaffes i fredstid i Danmark, idet dette medlem finder, at hensynene til disciplin, sikkerhed og uddannelse må kunne tilgodeses også med en retstilstand, hvor der i fredstid herhjemme som udgangspunkt ikke gælder særregler.

På ovennævnte baggrund er det min opfattelse, at forholdene for politiet ikke umiddelbart kan sammenlignes med forholdene inden for forsvaret, ligesom der i nævnte betænkning er angivet en grundig argumentation for at bevare en særlig militær straffelov også i fredstid i Danmark.